

ความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์
การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีศึกษาศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม
(ตาดีกา) มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

Parents' Satisfaction with Teaching and Learning Processes in the Situation of the
Coronavirus Disease 2019 Pandemic: A Case Study of the Islamic Studies
Demonstration Center (Tadika), Naradhiwas Rajanagarindra University

มีรวanee ยูโซะ¹

Mirwanee Yusof¹

กูอับลมุฮัยมิน ยูโซะ²

Ku Abdulmuhammad Yusof²

(Received: November 07, 2022; Revised: December 20, 2022; Accepted: December 27, 2022)

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามความสัมพันธ์กับนักเรียน และระดับชั้นปีของนักเรียน 2) เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ต่อไป กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ปกครองของนักเรียน จำนวน 86 คน และบุคลากรของศูนย์สาธิตฯ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์นำไปแสดงผลเชิงร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับดี ได้แก่ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/บุคลากรของศูนย์ฯ ด้านการดูแลนักเรียนและการบริหารจัดการในภาพรวม ด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้าน

1 ศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดีกา) มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

1 The Islamic Studies Demonstration Center (Tadika), Naradhiwas Rajanagarindra University

2 สาขาวิชาอิสลามศึกษา สถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์

² Department of Islamic Studies, Academy of Islamic and Arabic Studies, Princess of Naradhiwas University (Corresponding author /

Email: Muhaimin.y@pnu.ac.th)

ความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค และด้านรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์ เรียงตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน และด้านระดับชั้นปีของนักเรียนพบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองจำแนกทั้ง 2 ด้าน โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด 19 นี้ ทางศูนย์สาธิตฯ ได้มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนเป็น 2 ช่วงตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยในช่วงแรกที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ยังไม่รุนแรงมากนัก ทางศูนย์สาธิตฯ มีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน และการป้องกันโรคโควิด-19 อย่างเข้มงวด ส่วนในช่วงที่ 2 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด 19 ในพื้นที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทางศูนย์สาธิตฯ ได้จัดการเรียนการสอนแบบ On hand และ On line โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการเข้าถึงระบบการเรียนการสอน 3) ปัญหาส่วนใหญ่ที่ประสบเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นในช่วงการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ ได้แก่ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต ปัญหาด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบต่อตนเองของนักเรียน และปัญหาด้านครอบครัว ที่ทำให้นักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้านไปพร้อมๆ กับการเรียน

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, การจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์, การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 19

ABSTRACT

This research is survey research aimed 1) to study the satisfaction of parents towards the teaching and learning process and compare the satisfaction classified by relationship with students and grade level of students. 2) to study the teaching and learning model of the demonstration center in the situation of the corona virus 2019 (COVID-1) pandemic. 3) to study problems encountered in teaching and learning management to be a guideline for further development of the teaching and learning process of the demonstration center. The sample of this research are student's parents 86 people and 7 personnel of the demonstration center. The research tool was a questionnaire, and group conversation recordings. The data obtained from the analysis were used to show percentage, mean, standard deviation, one-way ANOVA and content analysis. The research results were found as follows, 1) The level of parental satisfaction with the teaching and learning process, overall it's good, including the characteristics of the center's teachers/staff. Student care and overall management changes in learners observed by parents in teaching and learning Ability to convey content and techniques and online teaching and learning formats Sort by order Comparative results of parental satisfaction with the teaching and learning process Based

on personal status in relation to students and grade levels, parental satisfaction was classified in both areas, with no statistically significant differences overall at .05 level. 2) The situation of the COVID-19 pandemic, the demonstration center has formatted the course into 2 phases according to the severity of the situation. The demonstration center offers classes in the classroom as usual. In the second phase, the situation of covid-19 outbreak in the area has intensified. The demonstration center has organized on-hand and on-line instruction using the LINE application to access the teaching and learning system. 3) The majority of problems encountered during online instruction were electronics, internet signals, etc. Student behavioral issues, such as time management and student self-responsibility, and family issues, have forced some students to work to ease the burden of their families while staying at home while studying.

Keywords: *satisfaction, online teaching management, COVID-19 pandemic*

บทนำ

สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 (COVID-19) หรือ โรคโควิด-19 นับว่าเป็นหนึ่งเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นบนโลกที่ส่งผลกระทบต่อประชากรโลก เป็นวงกว้าง ทำให้ระบบสาธารณสุขในประเทศต่างๆ เกิดสถานะที่ไม่สามารถรองรับผู้ป่วยทั้งหมดได้ จึงพบผู้ที่ติดเชื้อและเสียชีวิตจำนวนมาก อีกทั้งยังส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของทุกคน และสร้างความเสียหายทางเศรษฐกิจอย่างมหาศาลรวมถึงส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาด้วยเช่นกัน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถานที่ที่มีนักเรียนอยู่รวมกันจำนวนมาก จึงมีความเสี่ยงสูงที่สถานศึกษาอาจกลายเป็นสถานที่ที่ง่ายต่อการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กๆ ที่ยังไม่รู้จักการป้องกันตัวเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยจากการติดเชื้อโควิด-19 ดีพอ ซึ่งหากมีการระบาดในกลุ่มเด็กๆ ขึ้นก็จะมีผลกระทบในสังคมหรือผู้ใกล้ชิด เช่น ครู พ่อแม่ ผู้สูงอายุ หรือผู้ที่เกี่ยวข้องที่อาจติดเชื้อจากเด็กๆ ต่อเนื่องไป

จากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ทวีความรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รัฐบาลได้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินเพื่อแก้ไขสถานการณ์การแพร่ระบาดอย่างรวดเร็วที่สุด จึงได้ออกคำสั่งให้ปิดสถานศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบภายใต้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 เรื่อง ให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ ตั้งแต่วันที่ 18 มีนาคม 2563 เป็นต้นไป โดยให้สถานศึกษาจัดให้มีการเรียนการสอนด้วยการไม่ต้องเข้าชั้นเรียน ปรับการเรียนการสอนเป็นทางออนไลน์แทน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

ศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดิกา) มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ เป็นอีกหนึ่งสถานศึกษาที่สอนศาสนาอิสลามเบื้องต้นแก่เยาวชนที่นับถือศาสนาอิสลาม อายุระหว่าง 6-12 ปีในวันเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งผู้เรียนเป็นนักเรียนที่เรียนระดับประถมศึกษาในโรงเรียนของรัฐและโรงเรียนเอกชนในจังหวัดนราธิวาส ศูนย์สาธิตฯ ถือเป็นโรงเรียนสอนศาสนาอิสลามเบื้องต้น (ตาดิกา) ระดับแนวหน้าของจังหวัดนราธิวาส ซึ่งประกอบด้วยผู้เรียนทั้งหมดในปีการศึกษา 2564 จำนวน 109 คน (งานทะเบียนศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดิกา) มัสยิดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์, 2564) ผลจากคำสั่งปิดสถานศึกษาอย่างกะทันหัน และตระหนักถึงการป้องกันการแพร่ระบาดของมาตรการการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) (กรมควบคุมโรค, 2563) ทางศูนย์สาธิตฯ จึงต้องเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยแก่ผู้เรียนให้เข้มงวดมากขึ้น และจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้อย่างเร่งด่วนเพื่อลดการรวมกลุ่มและการเผชิญหน้ากันระหว่างครูผู้สอนและนักเรียนเมื่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทวีความรุนแรงขึ้น ส่งผลให้ครูและนักเรียนต้องปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนจากเดิมที่ต้องมีการเรียนภายในห้อง และมีการเผชิญหน้าโดยตรง เป็นการเรียนการสอนแบบอื่นแทนเพื่อลดการเผชิญหน้า เป็นผลให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างลำบาก เนื่องจากการปรับรูปแบบการเรียนการสอนอย่างกะทันหันและยังส่งผลให้ผู้เรียนบางส่วนต้องประสบปัญหาทางด้านความไม่พร้อมในการปรับตัวเพื่อรับกับรูปแบบการเรียนการสอนแบบใหม่ ที่ต้องมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) นอกจากนั้นแล้ว การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนการสอนอย่างกะทันหันไม่ได้มีผลกระทบกับตัวผู้เรียนแต่เพียงฝ่ายเดียว แต่ยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อผู้ปกครองของนักเรียนอีกด้วย เนื่องจากนักเรียนของศูนย์สาธิตฯ เป็นเยาวชนรุ่นเล็กที่ยังต้องอยู่ภายใต้การดูแลและต้องได้รับการชี้แนะจากผู้ปกครองในทุกๆ ด้าน รวมถึงด้านการเข้าถึงการเรียนรู้ในสาระวิชาต่างๆ

ด้วยเหตุนี้ ทางผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดิกา) มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามความสัมพันธ์กับนักเรียน และระดับชั้นปีของนักเรียน นอกจากนี้การวิจัยครั้งนี้ยังเน้นการศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ตลอดจนศึกษาปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอนเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน และเปรียบเทียบความพึงพอใจจำแนกตามความสัมพันธ์กับนักเรียน และระดับชั้นปีของนักเรียน
2. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)
3. เพื่อศึกษาปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ต่อไป

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บุคลากร และกลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ ณ ศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดิกา) ประจำมัสยิดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในปีการศึกษา 2564 ซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) ได้แก่ กลุ่มผู้ปกครองที่มีบุตรหลานศึกษาอยู่ ณ ศูนย์สาธิตฯ จำนวน 86 คน และบุคลากรของศูนย์สาธิตฯ จำนวน 7 คน

2. เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม

2.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยมีการกำหนดประเด็นและขอบเขตของข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้ผ่านการพิจารณาและประเมินความถูกต้องโดยผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ทางด้านที่จะทำการศึกษาโดยตรง จำนวน 3 ท่าน และผู้วิจัยได้ทำการนำข้อคำถามที่ผ่านการแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) จำนวน 25 ชุด โดยคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ด้วยวิธีวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Cronbach's Alpha) (Churchill, G.A., 1999) ปรากฏผลได้ค่า 0.823 ซึ่งค่าความเชื่อมั่นเกิน 0.80 ถือว่าเป็นข้อคำถามที่ยอมรับได้ (George, D. and Mallery, P., 2003)

แบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ความสัมพันธ์กับนักเรียน และระดับชั้นปีของนักเรียน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ แบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค (3) ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/ บุคลากรของศูนย์

สาธิตฯ (4) ด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น) (5) ด้านการดูแลนักเรียน และการบริหารจัดการในภาพรวม และ (6) ด้านการเรียนการสอนออนไลน์ โดยผู้วิจัยได้จัดทำแบบสอบถามผ่านระบบออนไลน์ Google form และส่งให้ผู้ปกครองในแอปพลิเคชันไลน์กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนตาดีกา ซึ่งได้รับการตอบกลับมาเป็นจำนวน 86 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมด ซึ่งข้อคำถามของแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) (ชานินทร์ ศิลป์จารุ, 2552) กำหนดไว้ 5 ระดับ ดังนี้

น้อย/ ควรปรับปรุง	= 1
พอใช้	= 2
ปานกลาง	= 3
ดี	= 4
ดีมาก	= 5

โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมายระดับความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย		ระดับความพึงพอใจ/ ความคิดเห็น
4.50 – 5.00	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์ระดับที่ดีมาก
3.50 – 4.49	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์ระดับที่ดี
2.50 – 3.49	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์ระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์ระดับพอใช้
1.00 – 1.49	หมายถึง	อยู่ในเกณฑ์ระดับน้อย/ ควรปรับปรุง

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ

2.2 จัดการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้จัดการสนทนากลุ่มแบบกลุ่มเดี่ยว (Single focus group) (Nyumba, T.O., Wilson K., Derrick, C. J. & Mukherjee N., 2018) โดยใช้รูปแบบการสนทนาแบบไม่เคร่งครัด และไม่มีโครงสร้างคำถามที่แน่นอนตายตัว และเป็นการสนทนาอภิปรายโต้ตอบอย่างอิสระระหว่างสมาชิกในกลุ่มตามประเด็นที่กำหนด โดยสมาชิกทุกคนในกลุ่มเป็นศูนย์กลางของการสื่อสารภายในกลุ่ม และผู้วิจัยจะมีบทบาทในการเอื้ออำนวย (facilitator) หรือมีบทบาทเป็นผู้ดำเนินการ (moderator) ให้เกิดการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้ร่วมสนทนา (เก็จนก เอื้อวงศ์, 2562) ในเรื่องสภาพปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ บุคลากรของศูนย์สาธิตฯ จำนวน 7 คน ในเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2564

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้มาบันทึกลงในโปรแกรม เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.1 การคำนวณหาข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) ใช้วิธีการหาค่าความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นค่าร้อยละ (Percentage)

3.2 การคำนวณหาข้อมูลความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน จากแบบสอบถามตอนที่ 2 ที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean: $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

3.3 การเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน และด้านระดับชั้นปีของนักเรียน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) เพื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของตัวแปร (Chua Yan Piaw, 2011)

3.4 การคำนวณหาข้อมูลเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่นๆ ของผู้ปกครองจากแบบสอบถามตอนที่ 3 ที่มีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด (Open-Ended) ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา แล้วสรุปเป็นความเรียง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้วิจัยได้ทำการถอดเสียงบันทึกการสนทนาให้เป็นข้อความ ทำการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำมาเขียนสรุปเป็นความเรียงตามประเด็นที่ต้องการศึกษา (สุภางค์ จันทวานิช, 2552)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยแสดงดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ ความสัมพันธ์กับนักเรียน และ ระดับชั้นปีของนักเรียน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	26	30.2
หญิง	60	69.8
รวม	86	100
ความสัมพันธ์กับนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
บิดา	15	17.4
มารดา	69	80.2
ปู่ย่า หรือ ตายาย	1	1.2
พี่หรือน้อง	0	0
อื่นๆ	1	1.2
รวม	86	100
ระดับชั้นปีของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นเตรียมตติยา	17	19.8
ชั้นปีที่ 1	21	24.4
ชั้นปีที่ 2	8	9.3
ชั้นปีที่ 3	8	9.3
ชั้นปีที่ 4	16	18.6
ชั้นปีที่ 5	9	10.5
ชั้นปีที่ 6	7	8.1
รวม	86	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 69.8 และ เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 30.2 ส่วนใหญ่เป็นมารดาของนักเรียน คิดเป็นร้อยละ 80.2 รองลงมาเป็นบิดา คิดเป็นร้อยละ 17.4 และปู่ย่าหรือตายาย คิดเป็นร้อยละ 1.2 ตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองของ นักเรียนชั้นปีที่ 1 คิดเป็นร้อยละ 24.4 รองลงมาเป็นผู้ปกครองของนักเรียนชั้นเตรียม คิดเป็นร้อยละ 19.8 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 18.6 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นปีที่ 5 คิดเป็นร้อยละ 10.5 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นปีที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 8.1 ผู้ปกครองของนักเรียนชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 คิดเป็น ร้อยละ 9.3 ตามลำดับ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดิกา) ประจำมัธยมศึกษาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ตารางที่ 2 แสดงระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองของนักเรียนต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในรายด้านและภาพรวม

รายการ	$\bar{x}$	S.D.
ด้านการจัดการเรียนการสอน		
1. แบบเรียนและสื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมและทันสมัย	4.20	0.57
2. ระยะเวลาในการจัดการเรียนการสอนต่อวัน (07.30 น.-13.10 น.) มีความเหมาะสม	4.23	0.68
3. กระบวนการเรียนการสอนมีความก้าวหน้าและทันต่อเหตุการณ์	4.29	0.59
4. สรุปบทเรียน เนื้อหาได้ถูกต้อง และง่ายต่อการเข้าใจ	4.22	0.56
ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค		
1. วิธีการนำเข้าสู่บทเรียนมีความน่าสนใจ	4.17	0.56
2. วิธีการถ่ายทอดความรู้ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชา	4.26	0.60
3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้	4.29	0.65
4. สร้างบรรยากาศในการเรียนการสอนให้ผู้เรียนมีความสุข	4.16	0.59
ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/ บุคลากรของศูนย์สาธิตฯ		
1. มีบุคลิกภาพ การแต่งกายและการพูดจาที่เหมาะสม	4.45	0.55
2. มีความเป็นกันเองและให้ความเอาใจใส่ต่อนักเรียน	4.44	0.55
3. มีคุณวุฒิและความรู้ความสามารถที่เหมาะสม	4.40	0.52
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้ปกครองเป็นอย่างดี	4.31	0.64
ด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น		
1. มีความกระตือรือร้นในการเรียน	4.01	0.66
2. มีกิริยามารยาทที่ดีและกล้าแสดงออก	4.14	0.65
3. มีความฝึกฝนและเพียรพยายามในการอ่านเขียนเรียนรู้	4.01	0.69
4. มีความพยายามในการปฏิบัติ ถ่ายทอด และสื่อสารสิ่งที่ได้เรียนรู้	4.02	0.70
ด้านการดูแลนักเรียน และการบริหารจัดการในภาพรวม		
1. การแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ และการติดต่อสื่อสารระหว่างศูนย์สาธิตฯ กับผู้ปกครองผ่านทางนักเรียนและระบบกลุ่มไลน์	4.36	0.59

2. การประกาศ/แจ้งระเบียบต่างๆ ของทางศูนย์สาธิตฯ แก่ผู้ปกครองอย่างชัดเจน ต่อเนื่อง และทันเวลา	4.40	0.60
3. การอำนวยความสะดวกให้กับผู้ปกครองที่มาติดต่อกับทางศูนย์สาธิตฯ	4.28	0.68
4. การติดต่อประสานงานกับนักเรียนและผู้ปกครองด้วยความเป็นกันเอง	4.29	0.65
ด้านการเรียนการสอนออนไลน์		
1. ความเหมาะสมของจำนวนวิชาและเวลาที่ใช้ในการเรียนออนไลน์	4.13	0.73
2. ความสะดวกและคล่องตัวด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์	3.97	0.83
3. ความน่าสนใจ และเข้าใจง่ายของเนื้อหาบทเรียนออนไลน์	4.06	0.73
4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการเรียนการสอนออนไลน์	4.09	0.76
5. ความสะดวกในการเข้าถึง/ใช้งาน โปรแกรมที่ใช้ในการเรียนการสอน	4.10	0.75
6. ความเหมาะสมของการบ้านและใบงานที่มอบหมายในช่วงเรียนออนไลน์	4.03	0.76
รวม	4.26	0.49

จากตารางที่ 2 แสดงว่าระดับความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในทุกด้านอยู่ในระดับที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.97 – 4.45 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/บุคลากรของศูนย์สาธิตฯ มากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น และด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งทั้งสองด้านมีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 4.33 ส่วนด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค และด้านการดูแลผู้เรียน และการบริหารจัดการในภาพรวม มีค่าเฉลี่ยโดยรวมเท่ากับ 4.24 4.22 และ 4.06 เรียงตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านความสัมพันธ์กับนักเรียนและระดับชั้นปีของนักเรียน

3.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน

ตารางที่ 3 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน

ความพึงพอใจ		df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดการเรียนการสอน	Between Groups	3	0.33	0.11	0.48	0.70
	Within Groups	82	18.96	0.23		
ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค	Between Groups	3	0.34	0.11	0.39	0.77
	Within Groups	82	23.59	0.29		
ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/บุคลิกภาพของศูนย์สาธิตฯ	Between Groups	3	0.29	0.10	0.37	0.77
	Within Groups	82	21.00	0.26		
ด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น	Between Groups	3	1.59	0.25	0.74	0.53
	Within Groups	82	38.76	0.34		
ด้านการดูแลนักเรียน และการบริหารจัดการในภาพรวม	Between Groups	3	0.76	0.25	0.74	0.53
	Within Groups	82	28.17	0.34		
ด้านการเรียนการสอนออนไลน์	Between Groups	3	1.59	0.53	1.12	0.35
	Within Groups	82	38.76	0.47		
รวมทุกด้าน	Between Groups	3	0.34	0.11	0.46	0.71
	Within Groups	82	20.33	0.25		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจในทุกๆด้าน จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับนักเรียนด้วยสถานะต่างๆ มีความพึงพอใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านระดับชั้นปีของนักเรียน

ตารางที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดการเรียนการสอนในด้านต่างๆ จำแนกตามสถานภาพด้านระดับชั้นปีของนักเรียน

ความพึงพอใจ		df	SS	MS	F	P
ด้านการจัดการเรียนการสอน	Between Groups	6	0.58	0.10	0.41	0.87
	Within Groups	79	18.71	0.24		
ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค	Between Groups	6	2.09	0.35	1.26	0.29
	Within Groups	79	21.84	0.28		

ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/	Between Groups	6	1.99	0.33	1.36	0.24
บุคลากรของศูนย์สาธิตฯ	Within Groups	79	19.29	0.24		
ด้านความเปลี่ยนแปลงของ	Between Groups	6	3.13	0.52	1.60	0.16
นักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น	Within Groups	79	25.80	0.33		
ด้านการดูแลนักเรียน และการ	Between Groups	6	3.13	0.52	1.60	0.16
บริหารจัดการในภาพรวม	Within Groups	79	25.80	0.33		
ด้านการเรียนการสอนออนไลน์	Between Groups	6	3.53	0.59	1.26	0.28
	Within Groups	79	36.81	0.47		
รวมทุกด้าน	Between Groups	6	1.73	0.29	1.20	0.31
	Within Groups	79	18.94	0.24		

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความพึงพอใจในทุกๆ ด้าน จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มผู้ปกครองของนักเรียนทุกชั้นปี มีความพึงพอใจในกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการสนทนากลุ่ม

จากการจัดกลุ่มสนทนากับบุคลากรของศูนย์สาธิตฯ เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่พบในการจัดการเรียนการสอน สามารถสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยสามารถแบ่งรูปแบบการดำเนินการจัดการเรียนการสอนออกเป็น 2 ช่วง คือ

1.1 การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ (ในช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ยังไม่รุนแรง) ภายใต้มาตรการการดูแลความปลอดภัยจากเชื้อโรคอย่างเข้มงวด ทางศูนย์สาธิตฯ มีการจัดการเรียนการสอนตั้งแต่เวลา 7.30 น. – 13.00 น. สาระการเรียนรู้ประกอบด้วย สาระอิสลามศึกษาระดับพื้นฐาน 9 สาระ คือ สาระอัลกุรอาน อัลหะดีษ หลักศรัทธา จริยธรรม ศาสนบัญญัติ ศาสนประวัติ ภาษาอาหรับ ภาษามลายู และภาษาอังกฤษ ทุกสาระมีแบบเรียนประกอบ และผู้เรียนทุกคนมีแบบเรียนเป็นของตนเอง โดยจัดการเรียนการสอน 5 ชั่วโมง/วัน ใช้เวลา 10 ชั่วโมง/สัปดาห์ และจัดให้มีการสอบวัดผลและประเมินผลนักเรียนเมื่อสิ้นภาคเรียนทั้งภาคต้นและภาคปลาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละวัน ประกอบด้วย

(1) เวลา 07.30 น – 08.00 น. กิจกรรมเข้าก่อนเข้าคาบเรียน ได้แก่ การอ่านกิริอะฮ์ดี

(2) เวลา 08.00 น.– 08.30 น. จัดให้ผู้เรียนละหมาดสุนัตญูฮาร่วมกัน และนาสีฮัต โดยผู้สอนและนักเรียน

(3) เวลา 08.30 น.– 12.10 น. จัดการเรียนการสอนสาระวิชาต่างๆ ตามตารางเรียน

(4) เวลา 12.10 น.– 13.00 น. นักเรียนอาบนํ้าละหมาด และหมาดซุฮริร่วมกัน อ่านดุอาอ์หลังละหมาด

(5) เวลา 13.00 น. ผู้ปกครองรับนักเรียนกลับบ้าน

** ศูนย์สาธิตฯ จัดเลี้ยงอาหารเบรกแก่นักเรียน เวลา 09.50 น. -10.10 น.

** ศูนย์สาธิตฯ จัดตารางเรียนให้มีคาบกิจกรรมพัฒนานักเรียน สัปดาห์ละ 1 คาบ แก่ทุกชั้นเรียน เพื่อฝึกปฏิบัติและพัฒนาทักษะที่จำเป็น เช่น การฝึกอาบนํ้าละหมาด ฝึกละหมาด ฝึกท่องจำอัลกุรอาน ฝึกอาซาน อิกอมะฮ์ ฝึกเป็นอิมามนํ้าละหมาด และทักษะพื้นฐานการใช้งานคอมพิวเตอร์

** มีการประชุมปรึกษาหารือ เพื่อเตรียมความพร้อมด้านการเรียนการสอน และแก้ไขปัญหาต่างๆ (ถ้ามี) ในวันเสาร์ของทุกสัปดาห์ และกรณีพบปัญหาของนักเรียนที่อาจต้องแก้ไขเร่งด่วน ศูนย์สาธิตฯ จะประสานกับผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้องทันที

** ศูนย์สาธิตฯ จัดให้มีกลุ่มไลน์ผู้ปกครองนักเรียนตาดิกา มนร. เพื่อเป็นช่องทางในการติดต่อประสาน แจ้งข่าวประชาสัมพันธ์ และแจ้งเตือนเรื่องต่างๆ เพื่อให้ผู้ปกครองได้รับทราบข้อมูลอย่างทันทั่วถึง

** ศูนย์สาธิตฯ จัดให้มีกลุ่มไลน์ PNU Tadika เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้ปกครองในการแจ้งลาเรียนลงแบบฟอร์มออนไลน์ และให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมติดตามดูแลบุตรหลานในเรื่องการเรียนรู้ การท่องจำบทดุอาอ์ และท่องจำอัลกุรอานพร้อมความหมาย ตามที่ศูนย์สาธิตฯ กำหนด

1.2 การจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล

เนื่องด้วยมติที่ประชุม สบค. นราธิวาส ไม่อนุญาตให้สถานศึกษาในจังหวัดนราธิวาส เปิดการเรียนการสอนแบบ On site (เรียนในห้องเรียนตามปกติ) ได้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสที่มีความรุนแรงอย่างต่อเนื่อง ทางศูนย์สาธิตฯ ได้จัดการเรียนการสอนแบบ On hand และ On line โดยมีการจัดการเรียนการสอนในแต่ละสัปดาห์ดังนี้

(1) การเรียนการสอนแบบ On hand คือ ให้นักเรียนเรียนที่บ้านโดยหนังสือ แบบฝึกหัด และใบงานที่ทางศูนย์สาธิตฯ กำหนดให้

(2) การเรียนการสอนแบบ On line คือ ให้นักเรียนเรียนที่บ้าน โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการจัดการเรียนการสอน ในส่วนการเรียนออนไลน์นี้ ทางศูนย์สาธิตฯ ได้กำหนดให้เรียนเฉพาะวิชาหลักๆ เท่านั้น คือ อัลกุรอาน อัลหะดีษ จริยธรรม หลักศรัทธา ศาสนบัญญัติ และศาสนประวัติ ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงความตึงเครียดที่อาจเกิดขึ้นกับผู้เรียนเมื่อต้องอยู่กับหน้าจอเป็นเวลานาน

การเรียนอัลกุรอานออนไลน์ เป็นการเรียนการสอนรายบุคคล (แบบตัวต่อตัว) โดยผู้สอนจะเป็นฝ่ายวิดีโอคอลเข้าไลน์ผู้ปกครองของนักเรียนทีละคนตามเวลาที่ทางศูนย์สาธิตฯ กำหนดให้ ในส่วน

รายวิชาอื่นๆ ก็จะเป็นการเรียนรายวิชาหลัก คือ วิชาอัลหะดีษ จริยธรรม หลักศรัทธา ศาสนบัญญัติ และศาสนประวัติ เป็นการเรียนการสอนเป็นกลุ่มห้อง โดยผู้สอนจะวิดีโอคอลเข้าไลน์กลุ่มห้อง ตามตารางเรียนที่กำหนดให้ โดยเริ่มเรียนเวลา 9.00 น. ใช้เวลาเรียนวันละ 2 คาบ คาบละ 40 นาที (มีการพักเบรกระหว่างคาบ 20 นาที) ส่วนวิชาที่นอกเหนือจากรายวิชาหลักข้างต้น ได้แก่ วิชาภาษามลายู ภาษาอาหรับ และภาษาอังกฤษ ทางศูนย์สาธิตฯ จะทำการสรุปบทเรียนเป็นรูปภาพ มายแมป หรืออื่นๆ ที่นักเรียนสามารถเข้าใจได้ง่ายที่สุด โดยจะส่งบทสรุปที่ละบทไปยังไลน์กลุ่มห้องหลังจากเสร็จสิ้นการเรียนวิชาออนไลน์ในแต่ละวัน

2. ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ที่พบในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

2.1 ครูผู้สอนทุกชั้นปี พบว่าปัญหาส่วนมาก คือ อุปสรรคสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ นักเรียนบางส่วนยังขาดอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีหรืออินเทอร์เน็ตที่จำเป็นต่อการเรียน ซึ่งการจัดหาให้มีสิ่งเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อค่าใช้จ่ายที่นักเรียนและผู้ปกครองต้องแบกรับมากขึ้น

2.2 ผู้ปกครองของนักเรียนบางส่วนยังขาดความเข้าใจในระบบการเรียนแบบใหม่ที่ทางศูนย์สาธิตฯ ดำเนินการ จึงส่งผลให้นักเรียนบางส่วนไม่สามารถเข้าเรียนได้อย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทั้งผู้ปกครองและนักเรียนเองยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมต่อเข้าระบบการเรียนออนไลน์ได้

2.3 นักเรียนบางคนยังมีภาระงานบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัว ขณะอยู่บ้านไปพร้อมกับเรียนออนไลน์ ส่งผลให้นักเรียนไม่สามารถเรียนได้อย่างเต็มที่

2.4 จำนวนผู้สอนยังไม่เพียงพอ เนื่องจากมีการเพิ่มจำนวนชั้นเรียนจากเดิม 6 ชั้นเรียน เป็น 7 ชั้นเรียน คือ ชั้นเตรียมตาดิคา และ ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 6 จึงควรมีการเปิดรับสมัครครูผู้สอนเพิ่มอีก 1 คน

2.5 นักเรียนของศูนย์สาธิตฯ โดยภาพรวม ยังขาดความตระหนักเรื่องวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความตรงต่อเวลา ควรมีกิจกรรมเสริมสร้างวินัย และมีการสอดแทรก บูรณาการเรื่องคุณธรรมจริยธรรมลงในสาระวิชาต่างๆ อย่างเป็นระบบ

2.6 ผู้บริหาร และผู้สอนของศูนย์สาธิตฯ ยังขาดประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่จำเป็นด้านการบริหารจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดกิจกรรมและการจัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ จึงควรมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้แก่ผู้บริหาร และผู้สอนของศูนย์สาธิตฯ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านอื่นๆ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก และเปิดโอกาสให้ผู้สอนและผู้บริหารของศูนย์สาธิตฯ ได้ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และนำมาปรับใช้จัดประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับคำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถทำการสอนและถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อภิปรายผล

1. ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทั้ง 6 ด้านได้แก่ (1) ด้านการจัดการเรียนการสอน (2) ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค (3) ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/ บุคลากรของศูนย์สาธิตฯ (4) ด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น (5) ด้านการดูแลนักเรียน และการบริหารจัดการในภาพรวม และ (6) ด้านการเรียนการสอนออนไลน์ พบว่าผู้ปกครองมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับดี และผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน และด้านระดับชั้นปีของนักเรียนพบว่า โดยภาพรวมไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่า ศูนย์สาธิตฯ เป็นศูนย์การศึกษาอิสลามที่มีคุณภาพอันดับต้นๆของจังหวัดนราธิวาส และอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษา มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ ซึ่งมีคณะผู้บริหารที่จบการศึกษาในระดับสูงจากหลากหลายสาขาทางศาสนาอิสลาม ส่งผลให้การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผลสัมฤทธิ์ที่ดีต่อตัวนักเรียนได้จริง อีกทั้งยังมีการกำหนดปรัชญา พันธกิจ ตลอดจนคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ไว้อย่างชัดเจน ต้องมีการวัดประเมินผล และศึกษาวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ในตัวนักเรียน เพื่อเป็นข้อมูลรายงานให้กับมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ทุกหนึ่งปีการศึกษา ทำให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจและไว้วางใจในคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนตลอดจนระบบการดำเนินงานของศูนย์สาธิตฯ ในทุกๆ ด้าน

2. การดำเนินการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นี้จะแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ ในช่วงเริ่มแรกของการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทางศูนย์สาธิตฯ จะยังคงดำเนินการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ โดยกำหนดให้อยู่ภายใต้มาตรการการดูแลความปลอดภัยจากเชื้อโรคดังกล่าวอย่างเข้มงวด และจะมีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนแบบทางไกล ในช่วงที่สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทวีความรุนแรงขึ้น ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการจัดการเรียนการสอนทั้ง 2 รูปแบบ ทั้งแบบเรียนในห้องเรียนตามปกติ และการเรียนการสอนแบบทางไกล ได้รับผลตอบแทนจากผู้ปกครองเป็นอย่างดี โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนแบบทางไกล ซึ่งถือได้ว่าเป็นรูปแบบใหม่สำหรับผู้ปกครองและนักเรียน แต่ผู้ปกครองก็พร้อมที่จะเรียนรู้ สนับสนุน และอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนให้สามารถเข้าเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งตรงกันข้ามกับผลการวิจัยของเมธาสิทธิ์ ธัญรัตนศรีสกุล และคณะ (2563) ซึ่งผลการวิจัยพบว่าผลการประเมินปฏิกิริยาตอบสนองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ต่อการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมในระดับปานกลาง และมีความเห็นว่าการเรียนในห้องเรียนดีกว่าการเรียนทางไกล ทั้งด้านคุณภาพการเรียนการสอนและด้านสมรรถนะพื้นฐานและจริยธรรม ทั้งนี้ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า สื่อ

สังคมออนไลน์ เช่น โทรศัพท์ คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต ตลอดจนแอปพลิเคชันต่าง ๆ ที่มีในปัจจุบันมีความทันสมัย และสามารถตอบโจทย์สถานการณ์ยุคปัจจุบันได้อย่างมีประสิทธิภาพ นักเรียนสามารถเข้าถึงและเรียนรู้สิ่งต่างๆผ่านระบบออนไลน์ได้อย่างชัดเจนและแม่นยำเทียบเท่ากับการเข้าเรียนในห้องเรียนโดยตรง ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนศูนย์สาธิตฯ มีความพึงพอใจกับการเรียนการสอนแบบออนไลน์ เนื่องจากนักเรียนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้อย่างชัดเจน เฉกเช่นได้สัมผัสการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ

3. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ อุปสรรคสำหรับใช้ในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ของนักเรียนบางคนยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ทั้งนักเรียนและครูผู้สอนเองบางส่วนยังขาดอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีหรืออินเทอร์เน็ตที่จำเป็นต่อการเรียน และยังมีผู้ปกครองของนักเรียนบางส่วน ขาดความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมต่อเข้าระบบการเรียนออนไลน์ได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนธิชา ทองหัตถา (2564) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการจัดการเรียนการสอนทางไกล คือ ปัญหาอุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนของทั้งครูผู้สอนและผู้เรียนบางคนที่ยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอ นักเรียนบางส่วนยังขาดอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีหรืออินเทอร์เน็ตที่จำเป็นต่อการเรียน ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเตรียมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์และการพัฒนาระบบเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและทั่วถึง เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ก็จะเป็นปัญหาเกี่ยวกับการขาดความตระหนักเรื่องวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ และความตรงต่อเวลาของผู้เรียน รวมทั้งปัญหาด้านครอบครัว ที่ทำให้นักเรียนบางส่วนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้านไปพร้อมๆกับการเรียน ทั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าผู้ปกครองควรให้ความร่วมมือและสนับสนุนเวลาเรียนของลูกๆ อย่างเต็มที่ ควรหลีกเลี่ยงการให้นักเรียนทำกิจกรรมอื่นในเวลาเรียนจนทำให้เสียการเรียน

4. ผลการวิจัยยังพบว่าทางศูนย์สาธิตฯ มีจำนวนผู้สอนยังไม่เพียงพอ เนื่องจากมีการเพิ่มจำนวนชั้นเรียนจากเดิม 6 ชั้นเรียน เป็น 7 ชั้นเรียน คือ ชั้นเตรียมดาดิคา และ ชั้นปีที่ 1 - ชั้นปีที่ 6 จึงควรมีการเปิดรับสมัครครูผู้สอนเพิ่มอีก 1 คน อีกทั้งยังพบอีกว่า ผู้บริหาร และผู้สอนของศูนย์สาธิตฯ เอง ยังขาดประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่จำเป็นด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการจัดกิจกรรมและการจัดทำสื่อการสอนที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอ เนื่องจากศูนย์สาธิตฯ เป็นเพียงสถานศึกษาขนาดเล็กที่ให้ความรู้ศาสนาอิสลามเบื้องต้นเท่านั้น จึงควรมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้แก่ผู้บริหาร และผู้สอนของศูนย์สาธิตฯ ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถทำการสอนและถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

จากผลการวิจัยข้างต้น จะเห็นได้ว่าการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินงานในทุกๆด้านของศูนย์สาธิตฯ เป็นที่พึงพอใจของผู้ปกครองเป็นอย่างดี แต่ด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องดำเนินการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง คือการเรียน

การสอนแบบออนไลน์ ซึ่งต้องพึ่งพาอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีหรือเครือข่ายอินเทอร์เน็ตที่สามารถเข้าถึงระบบการเรียนการสอนออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนักเรียนบางคนยังขาดแคลนอุปกรณ์ในส่วนนี้ ทำให้ประสบปัญหาไม่สามารถเข้าถึงการเรียนการสอนออนไลน์ได้ หรือบางคนก็เข้าเรียนได้อย่างไม่เต็มที่ ผู้วิจัยเห็นว่าจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดเตรียมอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์สำหรับการเรียนการสอนออนไลน์และการพัฒนาระบบเครือข่ายสัญญาณอินเทอร์เน็ตที่รวดเร็วและให้ทั่วถึง เพื่อนำไปพัฒนาปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ออนไลน์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

สรุป

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย สามารถสรุปผลได้ดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีความสถานะเป็นมารดาของนักเรียน และส่วนใหญ่เป็นผู้ปกครองของนักเรียนระดับชั้นปีที่ 1
2. ความพึงพอใจของผู้ปกครองที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนของศูนย์สาธิตฯ ในทุกด้านอยู่ในระดับที่ดี มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.97 – 4.45 เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน/บุคลากรของศูนย์สาธิตฯ มากที่สุด รองลงมาคือด้านความเปลี่ยนแปลงของนักเรียนที่ผู้ปกครองสังเกตเห็น และด้านการเรียนการสอนออนไลน์ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านความสามารถในการถ่ายทอดเนื้อหาและเทคนิค และด้านการดูแลนักเรียนและการบริหารจัดการในภาพรวม เรียงตามลำดับ
3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจของผู้ปกครอง ต่อกระบวนการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) จำแนกตามสถานภาพส่วนบุคคลด้านความสัมพันธ์กับนักเรียน และด้านระดับชั้นปีของนักเรียน พบว่า ความพึงพอใจของผู้ปกครองในทุกๆ ด้าน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. รูปแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อ COVID-19 นี้ ทางศูนย์สาธิตฯ ได้มีการจัดรูปแบบการเรียนการสอนเป็น 2 ช่วงตามระดับความรุนแรงของสถานการณ์ โดยในช่วงแรกที่ สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ยังไม่รุนแรงมากนัก ทางศูนย์สาธิตฯ มีการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนตามปกติ โดยมีการเตรียมความพร้อมด้านการดูแลความปลอดภัยของนักเรียน และการป้องกันโรคโควิด-19 อย่างเข้มงวด ส่วนในช่วงที่ 2 สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส Covid-19 ในพื้นที่ทวีความรุนแรงขึ้น ทางศูนย์สาธิตฯ ได้จัดการเรียนการสอนแบบ On hand และ On line โดยใช้แอปพลิเคชันไลน์ในการเข้าถึงระบบการเรียนการสอน
5. ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนการสอน ของศูนย์สาธิตฯ ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้แก่ ปัญหาด้านอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต ปัญหา

ด้านพฤติกรรมของนักเรียน เช่น การบริหารจัดการเวลาและความรับผิดชอบต่อนตนเองของนักเรียน และปัญหาด้านครอบครัว ที่ทำให้นักเรียนบางคนต้องทำงานเพื่อแบ่งเบาภาระครอบครัวขณะอยู่บ้านไปพร้อมๆ กับการเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ครูผู้สอนบางส่วนยังขาดอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีหรืออินเทอร์เน็ตที่จำเป็นต่อการเรียน และยังมีผู้ปกครองของนักเรียนบางส่วน ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการเชื่อมต่อเข้าระบบการเรียนออนไลน์ได้ ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรให้การสนับสนุนทางด้านอุปกรณ์สื่อเทคโนโลยีหรืออินเทอร์เน็ตความเร็วสูง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอนและทำกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวกับบทเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 นักเรียนยังขาดความตระหนักเรื่องวินัยในตนเอง ความซื่อสัตย์ ความตรงต่อเวลาของผู้เรียน และความรับผิดชอบต่อนตนเอง ดังนั้น ทางศูนย์สาธิตฯ จึงควรมีกิจกรรมเสริมสร้างวินัย และมีการสอดแทรก บูรณาการเรื่องคุณธรรมจริยธรรมลงในสาระวิชาต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ให้นักเรียนมีความตระหนักถึงเรื่องวินัยในตนเองมากขึ้น

1.3 ผู้บริหาร และผู้สอนของศูนย์สาธิตฯ เอง ยังขาดประสบการณ์ และองค์ความรู้ที่จำเป็นด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรมีการจัดอบรมเพิ่มเติมความรู้แก่ผู้บริหาร และผู้สอนของศูนย์สาธิตฯ ทั้งด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านอื่นๆ โดยวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก และเปิดโอกาสให้ผู้สอนและผู้บริหารของศูนย์สาธิตฯ ได้ไปศึกษาดูงานนอกสถานที่ เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์และนำมาปรับใช้จัดประชุมหารือร่วมกับคณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิสถาบันอิสลามและอาหรับศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อรับคำแนะนำ ข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน และการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้สามารถทำการสอนและถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะ ในการทำการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้เป็นผลการวิจัยด้านการจัดการเรียนการสอนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่ครอบคลุมทั้งในช่วงที่ยังคงสามารถดำเนินการเรียนการสอนแบบปกติในห้องเรียนและช่วงที่มีการเรียนการสอนแบบทางไกลรวมอยู่ด้วย อาจทำให้ผลการวิจัยคลาดเคลื่อนจากสภาพความเป็นจริงไม่มากนักน้อย เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่แม่นยำกว่า ผู้วิจัยเสนอให้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการเรียนการสอนแบบทางไกลโดยเฉพาะ เพื่อให้ได้ข้อมูลและผลการวิจัยที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น และควรมีการศึกษาความพึง

พอใจของนักเรียนในการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วย

2.2 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับช่วงวัยและพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียน

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2563). มาตรการและแนวทางการดำเนินการเพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019. สืบค้นเมื่อ 21 กรกฎาคม 2564, จาก. go.th/viralpneumonia/im_commands.php

กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการเรื่องให้สถานศึกษาในสังกัดและในกำกับของ กระทรวงศึกษาธิการปิดเรียนด้วยเหตุพิเศษ. สืบค้นเมื่อ 21กรกฎาคม 2564, จาก <http://www.ptnpeo.moe.go.th/ptn2019/edupdate/4950/>

เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2562). การสนทนากลุ่ม: เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.*, 12 (1): 17-30.

งานทะเบียนศูนย์สาธิตการศึกษาอิสลาม (ตาดิกา) มัสยิดมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์. 2564. *รายงานการประชุมระเบียบการจัดการเรียนการสอนภายใต้ควบคุมการแพร่เชื้อไวรัสโควิด 19. นราธิวาส : ศูนย์ตาดิกาสาธิต มนร.*

ชานินทร์ ศิลป์จารุ. (2552). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS*. นนทบุรี: บริษัท เอส. อาร์. พรินติ้ง แมสโปรดักส์ จำกัด.

มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารละครีมหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5(1): 43-52.

เมธาสิทธิ์ ธีรรัตนศรีสกุล และคณะ. (2563). การประเมินการจัดการเรียนการสอนทางไกลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กรณีระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนราชินีบูรณะ โดยใช้การประเมินแบบเร่งด่วน. *วารสารศาสตร์การศึกษาและการพัฒนามนุษย์*, 4(2): 30-45.

สุภางค์ จันทวานิช. (2552). *วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เอกสารอ้างอิงต่างประเทศ

- Chua Yan Piaw. (2011). *Research methods and statistics book 2: Statistics basic*. Kuala Lumpur: McGraw Hill.
- Churchill, G.A. (1999). *Marketing Research: Methodological foundations*. Chigaco: The Dryden Press.
- George, D. and Mallery, P. (2003). *SPSS for Windows Step by Step: a Simple Guide and Reference 11.0 Update*. Boston Mass: Allyn and Bacon
- Nyumba,T.O., Wilson K.,Derrick, C. J. & Mukherjee N. (2018). The Use of Focus Group Discussion Methodology: Insights from Two Decades of Application in Conservation. *Methods in Ecology and Evolution*, 9(10): 20-32.